

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-185-08

Druk nr 1278

Warszawa, 30 października 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o funduszu sołeckim wraz z projektami aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

(-) Donald Tusk

U S T A W A
z dnia
o funduszu sołeckim

Art. 1.

1. Rada gminy może wyodrębnić w budżecie gminy środki stanowiące fundusz sołecki, zwany dalej „funduszem”.
2. Rada gminy do dnia 31 marca podejmuje uchwałę wyrażającą zgodę na utworzenie funduszu w roku następnym.
3. Fundusz nie jest funduszem celowym w rozumieniu ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.¹⁾).
4. Środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które zgłoszone jako wniosek sołectwa, są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy.
5. Środki funduszu mogą być przeznaczone na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.²⁾).

Art. 2.

1. Wysokość środków przypadających na dane sołectwo wynosi:

$$F = \left(2 + \frac{L_m}{100} \right) \times K_b,$$

gdzie:

F – wysokość środków przeznaczonych na dane sołectwo, jednak nie więcej niż dziesięciokrotność K_b ,

L_m – liczba mieszkańców sołectwa według stanu na dzień 30 czerwca roku poprzedzającego rok budżetowy, określona na podstawie prowadzonego przez gminę zbioru danych stałych mieszkańców, o którym mowa w art. 44a ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, z późn. zm.³⁾),

K_b – kwota bazowa równa przeliczonym na jednego mieszkańca gminy dochodom bieżącym gminy, o których mowa w art. 165a ust. 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, zaplanowanym w budżecie gminy na rok poprzedzający rok budżetowy, według stanu na dzień 30 czerwca.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1832, z 2007 r. Nr 82, poz. 560, Nr 88, poz. 587, Nr 115, poz. 791 i Nr 140, poz. 984 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1112.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2006 r. Nr 50, poz. 360 i Nr 191, poz. 1410 oraz z 2007 r. Nr 89, poz. 590.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, z 2007 r. Nr 21, poz. 125 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416 i Nr 171, poz. 1056.

2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w terminie do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy przekazuje sołtysom informację o wysokości środków, o których mowa w ust. 1.
3. Środki funduszu niewykorzystane w roku budżetowym wygasają z upływem roku.
4. Gmina otrzymuje z budżetu państwa zwrot, w formie dotacji celowej, części wydatków wykonanych w ramach funduszu. Zwrot obejmuje wydatki wykonane w roku poprzednim.
5. Wydatki wykonane w ramach funduszu podlegają zwrotowi, o którym mowa w ust. 4, w następującej wysokości:
 - 1) od 10% do 30% wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b jest mniejsze od średniego K_b w skali kraju,
 - 2) od 10% do 20% wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b wynosi od 100% do 120% średniego K_b w skali kraju,
 - 3) do 10% wykonanych wydatków – dla gmin, w których K_b jest większe od 120% średniego K_b w skali kraju,

gdzie

średnie K_b w skali kraju jest średnią arytmetyczną kwot bazowych określonych dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich.

6. Gminy wiejskie i miejsko-wiejskie przekazują ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, wyliczoną zgodnie z ust. 1, kwotę bazową K_b , do dnia 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy.
7. Minister właściwy do spraw finansów publicznych oblicza na dany rok budżetowy średnie K_b w skali kraju i ogłasza je w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, do dnia 31 sierpnia roku poprzedzającego rok budżetowy.
8. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określa corocznie, w terminie do dnia 28 lutego, na rok następny, w drodze rozporządzenia, wysokość zwrotu, o którym mowa ust. 5 pkt 1 i 2, mając na względzie konieczność zapewnienia, aby wysokość zwrotu, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, była wyższa niż wysokość zwrotu, o którym mowa w ust. 5 pkt 3, a wysokość zwrotu określona w ust. 5 pkt 1 była wyższa niż wysokość zwrotu określonego w ust. 5 pkt 2.
9. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, tryb zwrotu części wydatków poniesionych w ramach funduszu przez gminy, kierując się potrzebą zapewnienia środków finansowych dla gmin.

Art. 3.

1. Warunkiem przyznania w danym roku budżetowym środków z funduszu jest złożenie do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) przez sołectwo wniosku.
2. Wniosek danego sołectwa uchwała zebranie wiejskie z inicjatywy sołtysa lub rady sołectkiej lub co najmniej 15 pełnoletnich mieszkańców sołectwa.
3. Wniosek powinien zawierać wskazanie zadań przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach środków określonych dla danego sołectwa na podstawie art. 2 ust. 2, wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem.

4. W terminie do dnia 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, którego dotyczy wniosek, sołtys przekazuje wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta) wniosek celem uwzględnienia go w projekcie budżetu gminy.
5. Wójt (burmistrz, prezydent miasta), w terminie 7 dni od dnia otrzymania, odrzuca wniosek niespełniający warunków określonych w ust. 2 – 4, informując jednocześnie o tym fakcie sołtysa. Sołtys może w terminie 7 dni od dnia otrzymania tej informacji podtrzymać wniosek, kierując go do rady gminy, za pośrednictwem wójta (burmistrza, prezydenta miasta).
6. W przypadku podtrzymania wniosku przez sołtysa, rada gminy rozpatruje ten wniosek w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) związany jest rozstrzygnięciem rady gminy w tym zakresie.
7. Uchwalając budżet, rada gminy odrzuca wniosek sołectwa w przypadku, gdy zamierzone zadania nie spełniają wymogów określonych w art. 1 ust. 4.

Art. 4.

W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.⁴⁾) w art. 7 w ust. 1 pkt 17 otrzymuje brzmienie:

„17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;”.

Art. 5.

W 2009 r. rada gminy podejmuje uchwałę, o której mowa w art. 1 ust. 2, do dnia 31 maja.

Art. 6.

W 2009 r. minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość zwrotu, o którym mowa w art. 2 ust. 5 pkt 1 i 2, na rok następny do dnia 30 kwietnia.

Art. 7.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2009 r.

13/10/em

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1111.

UZASADNIENIE

Zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym w ramach gmin możliwe jest tworzenie jednostek pomocniczych.

Przedkładany projekt ustawy ukierunkowany jest jedynie na sołectwa, z uwagi na ich specyfikę. Sołectwa co do zasady są jednymi z najmniejszych jednostek pomocniczych o najsilniejszych więzach łączących mieszkańców, usytuowanych głównie na terenach o charakterze wiejskim. Pod względem funkcjonalnym, społecznym i gospodarczym jednostek tych nie można zrównywać z innymi jednostkami pomocniczymi, które powstały na terenach o charakterze miejskim (osiedla, dzielnice) i które w stosunku do sołectw dysponują znacznym potencjałem demograficznym i ekonomicznym. Warto w tym miejscu wskazać, że sołectwa – w odróżnieniu od dzielnic/osiedli – jako pokrywające się co do zasady z lokalną siecią osadniczą (wsiami), reprezentują dobrze określoną wspólnotę interesów ich mieszkańców wynikającą ze wspólnej tradycji historycznej. Co więcej: interesy te – ze względu na swoją skalę – są często możliwe do zaspokojenia na poziomie niższym niż poziom gminy. Z tego względu nie można mówić o nierównym traktowaniu sołectw, tylko o zapewnieniu im adekwatnych instrumentów rozwoju, które umożliwią skrócenie dystansu pomiędzy nimi, a innymi jednostkami pomocniczymi. Należy podkreślić, iż konstytucyjna zasada równości nie oznacza równego traktowania wszystkich niezależnie od posiadanych cech czy statusu. Różnice dzielące sołectwa od np. osiedli czy dzielnic są na tyle czytelne, że pozwalają na stworzenie w zgodzie z ustawą zasadniczą instytucji, która pozwoli na adekwatne traktowanie.

Zakres zadań powierzonych sołectwu jest każdorazowo ustalany w jego statucie uchwalonym przez radę właściwej gminy. Oznacza to, że zakres zadań sołectwa będzie się różnił w poszczególnych przypadkach. Możliwe jest jednakże wskazanie na jego pewien typowy zakres obejmujący:

- 1) zapewnienie udziału mieszkańców w rozpatrywaniu spraw dotyczących ich miejsca zamieszkania. Mieszczą się tu takie uprawnienia jak np. opiniowanie projektów uchwał rady gminy o podstawowym znaczeniu (jak np. budżet, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego);
- 2) dbałość o zaspokojenie potrzeb mieszkańców sołectwa i reprezentowanie ich interesów na zewnątrz. Typową kompetencją jest tu np. składanie do władz gminy wniosków dotyczących interesów mieszkańców;
- 3) wspomaganie gminy w realizacji jej zadań. Sztandarowym przykładem z tego zakresu jest pobór podatków i opłat lokalnych w drodze inkasa przez sołtysów;
- 4) pełnienie funkcji organizacyjnej wobec społeczeństwa wsi.

Wszystkie wymienione zadania są bardzo istotne z punktu widzenia mieszkańców wsi. Przy uwzględnieniu konstytucyjnej zasady pomocniczości zasadne jest, by choć ich część była możliwa do bezpośredniej realizacji przez sołectwa. Wiąże się to jednak z koniecznością dysponowania przez tę jednostkę pomocniczą określonymi środkami finansowymi.

W chwili obecnej dysponowanie środkami finansowymi przez sołectwa uzależnione jest od dobrej woli gminy – czy też mówiąc inaczej – dobrej woli władz gmin. Są w kraju gminy, które przeznaczają znaczne kwoty do wyłącznej dyspozycji sołectw; są jednak i takie, które nie przyznają na ten cel żadnych środków. Uwzględniając istotną rolę społeczności wsi w zaspokajaniu podstawowych potrzeb społecznych, zasadnym wydaje się zapewnienie przyznania określonych środków finansowych na ten cel. Co więcej – oczekuje się, że dzięki podjęciu przedłożonej ustawy nastąpi istotny wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich. W konsekwencji, osiągnięte poprzez uchwalenie przedłożonej ustawy rezultaty, będą znacząco większe niż wynikające z prostej kalkulacji ekonomicznej przekazanych środków. Tym samym uchwalenie ustawy da duży bodziec prorozwojowy

terenów wiejskich. Nie można też zapomnieć o tym, że ustawa ta pozwoli na uniezależnienie się społeczności wsi od lokalnych uwarunkowań politycznych – co stanowi cel również samo w sobie.

W projekcie przewiduje się także możliwość wykorzystania środków z funduszu w celu pokrycia kosztów działań zmierzających do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558, z późn. zm.).

Z przedstawionych względów przyjęcie przedłożonego projektu ustawy wydaje się w pełni zasadne.

Ustalając przyjęte rozwiązania konstrukcyjne oparto się o następujące założenia:

1. Zachowanie właściwych relacji ustrojowych między gminą a sołectwami
W pełni doceniając rolę sołectw jako wspólnoty mieszkańców wsi, nie można zapominać o podstawowym znaczeniu gminy w systemie samorządu terytorialnego. Wynika to jednoznacznie z art. 164 ust. 1 Konstytucji. Jednocześnie – jak już zostało wskazane na wstępie niniejszego uzasadnienia – sołectwa stanowią jednostki pomocnicze gmin, a nie jednostki autonomiczne. Przyjęta regulacja winna uwzględniać te uwarunkowania. Konsekwencją tego założenia jest potraktowanie środków funduszu sołectkiego jako części budżetu gminy, a nie jako wyodrębnionego funduszu celowego. Dzięki temu rada gminy zachowa (w zakresie przewidzianym niniejszą ustawą) kontrolę nad przeznaczeniem środków przez sołectwa.
2. Ustalenie algorytmu naliczania środków w sposób równoważący interesy sołectw i gmin
Kluczową kwestią w przedłożonym projekcie ustawy jest ustalenie wysokości funduszu sołectkiego. Czyniąc to należy rozważyć kilka wymogów:
 - wysokość środków otrzymywanych przez sołectwo winna być uzależniona od kondycji finansowej gminy. W odpowiedzi na ten wymóg algorytm naliczania środków został oparty o wysokość przeliczonych na jednego mieszkańca dochodów bieżących gminy, które nie są dochodami majątkowymi. Przyjęty wskaźnik wydaje się w sposób obiektywny przedstawiać stan finansów gminy;
 - powiązanie wysokości środków ze skalą potrzeb sołectwa. Wobec faktu, iż potrzeby te są w pierwszym rzędzie uzależnione od liczby mieszkańców – liczba ta jest podstawą do naliczania funduszu. Zaproponowana została proporcja 1/100 kwoty bazowej na każdego mieszkańca;
 - nawet małe sołectwa winny otrzymać środki większe niż symboliczne. Warunek ten przekłada się na przyjęcie stałej kwoty funduszu przyznawanej na każde sołectwo niezależnie od jego wielkości. W przedłożonym projekcie kwota ta została zaproponowana na poziomie dwukrotności kwoty bazowej;
 - wysokość środków przekazywanych sołectwom nie może zagrażać realizacji gminnych programów infrastrukturalnych. Odpowiedzią na ten wymóg jest przyjęcie maksymalnej wysokości funduszu sołectkiego. Pozwala to jednocześnie uniknąć sytuacji, w których środki funduszu sołectkiego będą rzędu kilkudziesięciu tysięcy złotych (bez tego ograniczenia najwyższa wysokość funduszu sołectkiego wyniosłaby 90,4 tys. zł).

W oparciu o powyższe założenia zostały przeprowadzone kalkulacje modelowe w skali całego kraju przy użyciu danych za rok 2006. Wskazać przy tym należy, że ze względu na brak kompletu danych na poziomie sołectw rachunki zostały przeprowadzone na poziomie gmin. W konsekwencji uzyskane wyniki są nieco zawyżone, jako że nie uwzględniają efektu odcięcia w gminach, w których średnia wielkość sołectwa wynosi poniżej 800 mieszkańców.

Przy powyższych założeniach średnia wysokość funduszu sołectkiego w skali kraju (na jedno sołectwo w danej gminie) wyniesie 10,3 tys. zł. Występuje przy tym zróżnicowanie

w odniesieniu do poszczególnych województw, będące w szczególności konsekwencją innych tradycji co do struktury i wielości sołectw. Pokazuje to poniższa tabela

Województwo	Średni fundusz na sołectwo
Dolnośląskie	11,1 tys. zł
Kujawsko-pomorskie	10,4 tys. zł
Lubelskie	9,1 tys. zł
Lubuskie	10,8 tys. zł
Łódzkie	9,1 tys. zł
Małopolskie	15,3 tys. zł
Mazowieckie	8,8 tys. zł
Opolskie	11,4 tys. zł
Podkarpackie	15,7 tys. zł
Podlaskie	6,6 tys. zł
Pomorskie	13,8 tys. zł
Śląskie	13,9 tys. zł
Świętokrzyskie	9,6 tys. zł
Warmińsko-mazurskie	9,5 tys. zł
Wielkopolskie	11,1 tys. zł
Zachodniopomorskie	11,2 tys. zł

Łączna kwota środków przekazywanych na fundusze sołeckie nie przekroczyłaby w skali kraju 417 mln zł.

3. Zabezpieczenie prawidłowości funkcjonowania systemu finansów publicznych
Środki przekazane sołectwom są częścią finansów publicznych i jako takie muszą podlegać wszystkim rygorom prawa. Wobec liczby sołectw w skali kraju (ok. 40 tys.) nie jest możliwe powierzenie wydatkowania środków bezpośrednio sołectwom. Należy bowiem dostrzec podwójne zagrożenie. Z jednej strony nie można zagwarantować, że władze sołectwa będą miały na tyle dobrą znajomość przepisów prawa finansów publicznych, by działając samodzielnie nie popełnić nieświadomie błędów skutkujących odpowiedzialnością z tytułu naruszenia dyscypliny finansów publicznych. Z drugiej zaś strony można obawiać się o wydolność systemu kontroli w wykonaniu regionalnych izb obrachunkowych w sytuacji ponaddziesięciokrotnego wzrostu liczby podmiotów podlegających kontroli. W efekcie zaproponowano, by dysponowanie środkami funduszu sołeckiego odbywało się na zasadach ogólnych.
4. Nie ma potrzeby wskazywania w niniejszej ustawie podmiotu odpowiedzialnego za dysponowanie środkami funduszu, bowiem stosowne unormowania zawiera m.in. ustawa o samorządzie gminnym. Zgodnie z art. 60 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym za prawidłową gospodarkę finansową gminy odpowiada wójt i w tym zakresie dokonuje wydatków budżetowych.
5. Przyjęcie modelu częściowego zwrotu wydatków poniesionych przez gminy w ramach funduszu
Przy zwrocie tym zastosowano algorytm, którego zadaniem jest bardziej sprawiedliwe dokonywanie zwrotów. Gminy relatywnie bogatsze dostaną proporcjonalnie niższy zwrot. Czynności dotyczących zwrotu: w szczególności zbierania danych z gmin i obliczania średniego K_b w skali kraju, zwrotów dokonywał będzie minister właściwy do spraw finansów publicznych.

W świetle powyższych założeń powstał projekt przedłożonej ustawy. Konsekwencją możliwości tworzenia funduszy sołeckich jest zmiana ustawy o samorządzie gminnym w zakresie doprecyzowania katalogu zadań gminy.

Oczekuje się, że dzięki przyjęciu przedłożonego projektu ustawy zwiększy się możliwość realizacji drobnych, acz istotnych zadań samorządu wsi. Stworzenie możliwości

ich finansowania winno się jednocześnie przełożyć na wzrost aktywności społecznej i inicjatyw obywatelskich. W odniesieniu do budżetów gmin nastąpi nie tyle ich dodatkowe obciążenie, co zarezerwowanie środków na określone zadania należące już uprzednio do zadań gmin. Środki wydatkowane w ten sposób dodatkowo zostaną częściowo zwrócone z budżetu państwa.

Wystąpi oczywiście pewne usztywnienie wydatków samorządu gminnego, jednakże jego skala będzie niewielka. Świadczą o tym przeprowadzone symulacje wysokości funduszu sołeckiego i jego porównanie z całością dochodów bieżących:

Całkowity fundusz sołecki jako procent dochodów własnych	Odsetek gmin
nie więcej niż 0,5%	2,08%
0,51%-1,00%	7,36%
1,01%-1,50%	29,21%
1,51%-2,00%	45,88%
2,01%-2,50%	11,81%
2,51%-3,00%	3,01%
3,01%-3,50%	0,65%

W żadnej z gmin nie odnotowano, by fundusz sołecki przekroczył próg 3,5% dochodów bieżących.

Projekt przewiduje następujące etapy procedowania przy tworzeniu funduszu, jego wydatkowaniu i częściowym zwrocie z budżetu państwa:

I.

W danym roku (zakłada się, iż pierwszym rokiem dokonania poniższych czynności będzie rok 2009):

- do dnia 28 lutego (w 2009 r. w terminie do dnia 30 kwietnia) wydanie przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych rozporządzenia określającego procentowo wysokość zwrotu poniesionych wydatków dla gmin w których K_b jest wyższe od średniego w skali kraju;
 - do dnia 31 marca podjęcie przez radę gminy uchwały o utworzeniu funduszu w roku następnym (z wyjątkiem 2009 r. gdzie przepis przejściowy – art. 5 projektu – przewiduje podjęcie ww. uchwały do dnia 31 maja). W tym terminie gmina decyduje, czy chce utworzyć fundusz;
 - do dnia 30 czerwca zebranie danych na podstawie, których wyliczona zostanie wysokość funduszu (liczba mieszkańców danego sołectwa - L_m);
 - do dnia 31 lipca przekazanie sołtysom informacji o planowanej wysokości funduszu w roku następnym. Przepis taki wydaje się konieczny, z uwagi na jego funkcję informacyjną. Dzięki tej informacji sołtysi będą mogli przygotować dopracowane merytorycznie wnioski, a prawdopodobieństwo odrzucenia ich przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) będzie mniejsze. Przepis ten wychodzi naprzeciw postulatowi środowiska samorządowego, które oczekiwało, aby takie informacje były dostępne dostatecznie wcześniej. Przepis ten stanowi odstępstwo od dotychczas stosowanych procedur odnośnie do planowania budżetu gminy, ale wydaje się, iż nie spowoduje dodatkowych komplikacji w procesie tworzenia budżetu gminy, a sołtysom ułatwi dostosowanie się do nowych regulacji;
- oraz

przekazanie przez gminy ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych informacji o wysokości dochodu na jednego mieszkańca wyliczonej przez gminę na podstawie art. 2 ust. 1 (K_b) do dnia 30 czerwca;

- do dnia 31 sierpnia obliczenie przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych i ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” średniego K_b w skali kraju, w oparciu o dane przekazane przez gminy do dnia 31 lipca;
- do dnia 30 września złożenie przez sołtysów wniosków do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o przyznanie środków z funduszu. Termin taki umożliwi uwzględnienie tych wniosków na etapie przygotowywania budżetu;
- po 30 września – czas na ewentualne odrzucenie przez wójta wniosku niespełniającego warunków formalnych, jego podtrzymanie przez sołtysa oraz rozpatrzenie przez radę gminy podtrzymanego wniosku (art. 3 ust. 5 -7 projektu). Elastyczne określenie ww. terminów jest wskazane. Przyjmuje się, iż wszystkie czynności w tym zakresie zostaną przez wójta i radę gminy przeprowadzone w terminach umożliwiającym uwzględnienie w projekcie budżetu gminy wniosków objętych procedurą odwoławczą;

II.

W roku następnym (tj. od roku 2010):

- utworzenie pierwszych funduszy sołeckich;

III.

- zwrot wydatków dokonanych w roku poprzednim, w oparciu o art. 2 ust. 5-8 (a w roku 2011 w oparciu o przepis przejściowy art. 6).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI (OSR)

Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny:

Projekt ustawy będzie oddziałował na gminy, w których utworzono sołectwa.

Projekt będzie także oddziałował na sołtysów, nadając im nowe kompetencje w zakresie składania wniosków o przyznanie środków z funduszu sołectkiego oraz w zakresie późniejszego wykorzystania tych środków.

Konsultacje społeczne:

Projekt został skierowany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Ponadto projekt skierowano do Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych oraz do Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów, na postulatach którego projekt w dużej części jest oparty.

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego pozytywnie zaopiniowała ww. projekt ustawy na posiedzeniu w dniu 24 września 2008 r.

Do projektu uwagi wniosła Krajowa Rada Regionalnych Izb Obrachunkowych. Ponadto w dniu 10 czerwca 2008 r. projekt został skierowany także do Krajowego Stowarzyszenia Sołtysów, które uwag do projektu nie wniosło.

W wyniku przeprowadzonych konsultacji społecznych oraz uzgodnień międzyresortowych, w tym dwóch konferencji uzgodnieniowych, w szczególności dokonano następujących zmian:

- w art. 1 ust. 3 wprowadzono dodatkowy warunek zgodności zadań realizowanych ze środków funduszu sołectkiego ze strategią rozwoju gminy;
- wykreślono art. 1 ust. 4, w wyniku czego zakres podmiotowy projektu rozszerzony został na sołectwa we wszystkich typach gmin;
- zmieniono postanowienia dotyczące trybu odwoławczego określone pierwotnie w art. 3 ust. 4 – 7;
- wykreślono art. 4, jako zbędny;
- dokonano zmiany dotyczącej organu, do którego kieruje się wnioski. Z uwagi na rozszerzenie zakresu podmiotowego ustawy na sołectwa we wszystkich rodzajach gmin, konieczne było wskazanie dodatkowo prezydenta miasta (organu właściwego w odniesieniu do gmin miejskich).

Wreszcie wprowadzono także możliwość zwrotu gminom części wydatków poniesionych w ramach tworzonych funduszy sołectkich z budżetu państwa (obecne art. 2 ust. 5 – 8.)

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), niniejszy projekt został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. W trybie tym do projektu uwag nie zgłoszono.

Wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

Konsekwencją uchwalenia ustawy będzie przekazanie do dyspozycji jednostek pomocniczych gmin określonych środków. Wobec przyjętych mechanizmów zachowujących w ustawowo określonych granicach kontrolę rad gmin nie będzie to stanowiło znaczniejszej zmiany strukturalnej w finansach gmin. Wystąpi jedynie niewielkie usztywnienie wydatków gmin, jednakże – jak zostało wskazane w uzasadnieniu – będzie to efekt pomijalny.

Ze względu na wprowadzony mechanizm równoważący (obecne art. 2 ust. 5 – 8) skala obciążenia dla budżetu państwa będzie rzędu 100 mln zł w skali roku (przy założeniu, że wszystkie uprawnione gminy uruchomią fundusz sołectki i wszystkie sołectwa wystąpią z

wnioskiem o środki, co wydaje się być możliwe dopiero po kilku latach funkcjonowania funduszu).

Skutki finansowe wejścia w życie ustawy dla budżetu państwa będą miały miejsce dopiero od 2011 r. W roku 2010 powstaną pierwsze fundusze sołeckie, a zwrot części wydatków poniesionych w tym roku nastąpi w 2011 r.

Wpływ na rynek pracy:

Nie przewiduje się istotniejszego wpływu w tym obszarze. Z uwagi na nieznaczne zwiększenie obowiązków urzędów gmin związanych z obsługą administracyjną funduszu, wydaje się, iż zwiększenie zatrudnienia w urzędach gmin nie będzie konieczne.

Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość:

Przewiduje się niewielki pozytywny wpływ na przedsiębiorczość, będący efektem wspierania inicjatyw lokalnych na poziomie sołectw. Nie przewiduje się wpływu na konkurencyjność gospodarki.

Wpływ na sytuację i rozwój regionalny:

Przewiduje się istotnie pozytywny wpływ na sytuację regionalną. Będzie to konsekwencją pobudzenia aktywności społecznej na obszarach wiejskich przekładający się docelowo – tak bezpośrednio (poprzez zaspokajanie istotnych potrzeb), jak i pośrednio – na rozwój lokalny.

Wstępna opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej:

Przedmiot regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ**

**SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/2446/08/DP/alr

Warszawa, dnia 21 października 2008 r.

**Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o funduszu sołeckim wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy o funduszu sołeckim (pismo nr RM-10-185-08; **nowy tekst**) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Przedmiotowy projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Piotr Stachańczyk
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

2008-10-21

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia

w sprawie określenia wysokości zwrotu części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego w 20.. r.

Na podstawie art. 2 ust. 8 ustawy z dniar. o funduszu sołeckim (Dz. U. Nr..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wysokość zwrotu wydatków, o których mowa w art. 2 ustawy z dniar. o funduszu sołeckim, zrealizowanych w ramach funduszu sołeckiego, dla gmin w 20.. r. wynosi:

- 1) dla wydatków, o których mowa w ust. 5 pkt 1 -%;
- 2) dla wydatków, o których mowa w ust. 5 pkt 2 -%.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie wysokości zwrotu części wydatków poniesionych w ramach funduszu przez gminy stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 2 ust. 7 ustawy z dniar. – o funduszu sołeckim (Dz. U. Nr..., poz. ...)

W § 1 projektu rozporządzenia określa się, wysokość zwrotu na rok 20... o którym mowa w art. 2 ustawy z dniar. – o funduszu sołeckim w rozbiciu na wysokość zwrotu dla gmin, w których kwota bazowa równa przeliczonym na jednego mieszkańca gminy dochodom bieżącym gminy, o których mowa w art. 165a ust. 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.), zaplanowanym w budżecie gminy na rok poprzedzający rok budżetowy, według stanu na dzień 30 czerwca jest:

- mniejsza od średniej kwoty bazowej w skali kraju albo
- wynosi od 100% do 120% średniej kwoty bazowej w kraju.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie w po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z przepisami Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 i z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym nie wymaga notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt niniejszego rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia

w sprawie trybu zwrotu części wydatków poniesionych przez gminy w ramach funduszu sołeckiego

Na podstawie art. 2 ust. 9 ustawy z dniar. o funduszu sołeckim (Dz. U. Nr..., poz....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Gmina, która poniosła wydatki na przedsięwzięcia finansowane ze środków funduszu sołeckiego, otrzymuje z budżetu państwa w formie dotacji na realizację zadań własnych zwrot części poniesionych wydatków, w wysokości określonej w art. 2 ust. 6 ustawy z dnia o funduszu sołeckim.

§ 2. 1 Zwrot części wydatków poniesionych na finansowanie przedsięwzięć ze środków funduszu sołeckiego następuje na podstawie wniosku gminy. Wzór wniosku określa załącznik do rozporządzenia.

2. Wniosek o zwrot części wydatków, składa wójt (burmistrz, prezydent miasta) do właściwego wojewody w terminie do dnia 31 maja roku budżetowego, następującego po roku w którym dokonano wydatków.

3. Wykonane wydatki z funduszu sołeckiego przedstawia się według stanu na dzień 31 grudnia roku, za który sporządzony jest wniosek.

§ 3. 1. Wojewoda sprawdza prawidłowość sporządzonych wniosków pod względem rachunkowym oraz formalnym.

2. W przypadku stwierdzenia we wniosku braków lub błędów, wojewoda wzywa gminę do ich usunięcia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania; w przypadku nieusunięcia braków lub błędów w tym terminie wniosek pozostawia się bez rozpatrzenia.

§ 4. Zwrot wydatków, o których mowa w § 1, następuje na rachunek budżetu gminy w terminie do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku, w którym dokonano wydatków.

§ 5. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

ZAŁĄCZNIK
do rozporządzenia Ministra Finansów
z dnia..... (poz.)

WZÓR

**WNIOSEK O ZWROT CZĘŚCI WYDATKÓW PONIESIONYCH W RAMACH
FUNDUSZU SOŁECKIEGO**

Pieczęć nagłówkowa organu sporządzającego wniosek		Adresat: Wojewoda	
	Nazwa		Kod GUS
Gmina			
A. wysokość zwrotu, o którym mowa w art.2 ust.5 pkt 1, 2 albo 3 ustawy		 %
B. kwota wydatków zrealizowanych w ramach funduszu		zł
Kwota z tytułu wydatków na funkcjonowanie funduszu sołeckiego (AxB)		 zł

.....
(rok, m-c, dzień)

.....
(główny księgowy/skarbnik)

.....
(wójt/burmistrz/prezydent)

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie trybu zwrotu części wydatków poniesionych w ramach funduszu przez gminy stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 2 ust. 8 ustawy z dniar. o funduszu sołeckim (Dz. U. Nr..., poz....).

W § 1 projektu rozporządzenia określa się, że gmina, która poniosła wydatki na przedsięwzięcia ze środków funduszu sołeckiego, uzyskuje od właściwego wojewody, zwrot części tych wydatków. Wskazanie właściwego wojewody jako podmiotu, który jest właściwym do przyjmowania wniosków jest podyktowane tym, że pracownicy tych organów posiadają odpowiednią wiedzę i doświadczenie niezbędne do obsługi tych wniosków wynikające z realizowanych podobnych zadań np. w zakresie przekazywania dotacji z budżetu państwa gminom uzdrowiskowym, zwrotu utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia od podatku rolnego albo podatku leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego.

§ 2 określa zasadę, że zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu sołeckiego następuje na podstawie wniosku gminy. Wzór wniosku określa załącznik do rozporządzenia. Zaproponowany termin składania wniosku jest podyktowany tym, aby służby finansowe gminy mogły określić, jakie wydatki zostały rzeczywiście zrealizowane ze środków funduszu. Określenie wzoru wniosku ma na celu jednolite i czytelne przedstawianie informacji, która trafia do właściwego wojewody potwierdzone przez skarbnika gminy oraz wójta (burmistrza, prezydenta).

Nałożenie na wojewodę w § 3 obowiązku sprawdzenia prawidłowości sporządzonych wniosków pod względem rachunkowym oraz formalnym ma na celu zapewnienie prawidłowego wydatkowania środków publicznych. W razie stwierdzenia we wniosku braków lub błędów gmina może w ciągu siedmiu dni od daty otrzymania informacji w tej sprawie od wojewody, usunąć nieprawidłowości we wniosku. Projektowany mechanizm ma na celu sprawne przekazywanie gminom środków z tego tytułu.

Termin wskazany w § 4 ma celu zapewnienie wojewodom wystarczającego czasu (3 miesiące) na rozpatrzenie wniosków z wszystkich gmin przy jednoczesnym zapewnieniu sprawnego przekazywania środków.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z przepisami Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera norm technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 i z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym nie wymaga notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt niniejszego rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów.